

میزونی ده بیرستانی "ئیرانشەھر" يەکەمین

ده بیرستانی شاری مەھاباد

١٩٣٦ - ١٣١٦

ئامادەكردنى: فاروق فەرهاد
سوئىد: ٢٠٢٠

پیشکەش بە رەوانى پاکى دكتۆر "مستەفا ئەعلەم" كە يارى كردم و گەلیکى زەحمەت بۇ كىشام، قەت لەبىرى ناكەم.

پیرست:

۴	دامه زراندنسی ده بیرستانی ئیرانشەھر
۶	ھاتنى رەزاشا بۆ مەھاباد
۱۲	تابلوی ده بیرستانی ئیرانشەھر
۱۷	ئاھرين وىنەي ده بيرستانى شەھيد شەھريکەندى "ئیرانشەھر"
۱۸	وىنەي کارتى رۆيىشتىن بۆ سەر جەلەسە
۱۹	كارنامەي ئاغايى عەلى فەرھادى
۲۰	كارنامەي ئاغايى سەھيد قادر جەعفەرى
۲۲	سەرچاوهكان

دامهزراند니 ده بيرستانى ئيرانشه‌هر

بۇ ئوه يكە خويىندكارەكان دواى تەواوكردنى خويىندنى سەرەتايى ناچار نەبن بۇ درىزهپىدانى خويىدىن بۇ شارەكانى تر بچن، خويىندنگەي "سەعادەت" لە سالى ۱۳۱۵ ئەتاوى (۱۹۳۶ ئى زايىنى) دا، تەنيا يەك كلاسى ناوهندى وەخۆ گرت كە بەرىيە بهرى پۆلە كە بەرىز "سەيفولاي حىسامى" بۇو.

سالى ۱۳۱۶ - ۱۹۳۷ خوالىخوشبوو" نەسروللا پەزۇوهىش" سەرۆكى ئىدارەي فەرەنگى شارى مەھاباد بۇو. لە سەردەمى سەرۆكايىتىي ناوبرار دا پۆلى دووهم و سېيىھم ناوهندىش كرايەوه و شارى مەھاباد بۇو بە خاوهنى "سيكلى يەكەمى" ناوهندى واتە، سئى پۆلى ده بيرستانى ئىتىر لەو كاتەوه مەدرەسەي "سەعادەت" سەربەخۆيى خۆى وەرگرتەوه و سېكلى يەكەمى ده بيرستانى "ئيرانشه‌هر" لە شوينىكى دىكەدا دەستى بە چالاکى كرد.

رەوانشاد دكتور ھاشم شيرازى لە كتىبى بىرەوهريەكانى" خاطرات دكتور شيرازى "دا دەنۈسىت: بەخۆشىيەوه لە سالى ۱۳۱۵ - ۱۹۳۶ كلاسى يەكەمى ده بيرستان لە مەھاباد دامەزرا. ئەو پۆلە ناوهندىيە لە مەدرەسەي سەعادەت داندرا. مامۆستاكان: ئاغايى حىسامى، ئاغايى بەھرام، جەنابى قازى شىخ موحسىن، ميرزا عەزىز مەولەوى، ئاغايى ئاكۆيى و خانمى تەسلىيمى. ئاغايى بەھرام چاوهدىر (نازەم) ده بيرستان كارى دەكىد و لە هەمان حالدا مامۆستاي رەسم و نەقاشى و وەرزشىش بۇو.

پۆلى يەكەم و دووهمى ناوهندى لە مالى ئاغايى مەعروف شافىعى دەستى بەكار كرد و تابلىقى ده بيرستانى "ئيرانشه‌هر" يان لەسەر دەرگاي مالى ئاغايى شافعى ھەلۋاسرا. ئاغايى موحسىن فازىلى وەك سەرۆكى ده بيرستان، ميسىيۇ ژورۇز وەك مامۆستاي زمانى فەرانسە و ئاغايى تۆرابى وەك مامۆستاي تارىخ و جوغرافيا و ئاغايى پەزۇوهىش كە ليسانسيەي شىمى بۇو، و سەرۆكى

ئىدارەي فەرەنگ مەھاباد و وەك مامۆستاي درەسى شىمى، وانەي شىمى لە دەبىرستانى "ئىرانشەھر"دا دەكوتەوە.

رېزدار سەيد قادر جەعفەرى لە بىرەوەرىيەكانى خۆيدا دەنۇوسى: ئەمسال ۱۳۱۵ لەسەر بارى ئىدارەي معارف كلاسى يەكەمى دەبىرستان لە شارى مەھاباد دامەزرا و بىريار درا ھەر سالىك پۆلىك و ھەتا سى سالى دى، سىكلى يەكەمى دەبىرستان لە مەھاباد دابمەزرىت. منىش كە كلاسى يەكەمى دەبىرستانم لە سالى ۱۳۱۱ و ۱۳۱۲ لە تەورىز خويىندبوو، دىسان سەرلەنوئ ناونۇوسىم كردەوە. چەند كەسىك، كە پىشتر كلاسى شەشەمى سەرەتاييان ئىمتحان داببوو، ئەوانىش ناونۇوسىان كردەوە.

شاگردانى كلاسى ئەوهەل دوو دەستە بۇون، دەستەي يەكەم: ئىمە بۇوين كە نىزىك بە بىست پىنج كەس بۇوين و تەمەنمان لە نىوانى حەفەدە و ھەزە سالى داببوو، بەلام دەستەي دووهەم: شاگردانىك بۇون كە لە بەھارى ئەو سالدا كلاسى شەشى سەرەتاييان ئىمتحان داببوو و تەمەنيان ۱۲ و ۱۳ سالدا بۇو، واتە ئەوان پىنج يا شەش لە ئىمە كەم تەمەنتر بۇون.

شويىنى مەدرەسەي سەعادەت لە مالى ميرزا سولتان سولتانيان بۇو، سەرۆكى ئىدارەي فەرەنگ پياوېكى پىرو بە تەمەن و زۆر موحىتمەرم كە ناوى فيروزيان و خەلکى شارى شيراز بۇو.

سەرۆكى دەبىرستان ناوى ئاغاي حىسامى خەلکى شارى ورمى بۇو كە ھەندەسە و چەند دەرسى دىكەشى لە كلاسى ئىمە دەكوتەوە. خانمېكىش بۇو كەخانم (تەسلیم)يان پىدەگوت و خەلکى ورمى بۇو، رىازىياتى پىدەكوتىن و مىردىكەشى ئاغاي "كەنگەرلۇو" مامۆستاي وەرزش بۇو. ماباقى دىكەي مامۆستاكان خەلکى مەھاباد بۇون.

هاتنى رەزاشا بۇ مەھاباد

يەكىك لە رپوداوه كانى سالى ۱۳۱۵ كە زۆر سەرنج پاكىشە، هاتنى رەزاشا و كورپەكەى لە نېيەرپاست مانگى رەزبەر (مەر) بۇ مەھاباد بۇو. قووتابيان دەبىرستانى ئىمە رووبەروو ئىدارەي گومرگ و لەبەر درگاي فەرماندارى مالىيە بە سەف بۇوين. رىگاي هاتنى رەزاشا لە ورمى بۇ مەھاباد بۇو ، شا و كورپەكەى لەپىش شاگردهكان و دروست رووبەروو كلاسى ئىمە لە ماشىنى هاتنەخوارى.

رەزاشا لەگەل يەك دوو قووتابى و ھاوكلاسەكانمان قسەى كرد و چەند پرسىارى ليىكىرىن و بۇي پۇون بۇوە كە كلاسى يەكەمى دەبىرستان ئەو سال لە مەھاباد دامەزراوه، و سەرۋىكى ئىدارەي فەرەنگ مەركەزىش كە لە پشتى شاھ راوه ستابۇو ئەويش چەند قسەيەكى كرد.

محەممەد رەزا (وليعەد) وەك مەجەسمە بى حەرەكەت لە پشت سەرى باپى بۇو، لىپاسى زانكۆي ئەفسەرى و چەكمەى لەپى دابۇو. ئىمە ھەر ئەو رۇزە چەند نەفەر نىزامىيانەمان مىوانن بۇون و مىواندارىيمان ليىكىرىن.

عادەتى رەزاشا وابۇو كە دواى هاتنى بۇ شار و بازدىدى نىيۇ شار دەچۈو سەردانى سەربازخانەي دەكىد و دەستوراتىكى دەدا. هاتنى رەزاشا سەعات ۱۰ بەيانى بۇو و ئەو چوارمین و ئاخىرىن سەفەرى رەزاشا بۇ مەھاباد بۇو.

من لە كلاسى دووھم دەبىرستان خۆم ناونوويسى كرد و دەستم بە دەرس خويىندن كرد، سەرۋىكى معارف گۆرە و پياوېكى كورتە بالا لواز كە فارس زمان بۇو بەنیيۇ ئاغاي پەزۇوهىش كە لىسانسىيەشى شىمەي ھەبۇو، دەستى بەكار كرد. لەو ماوهى كە ئەو رەئىسى بۇو بەپاستى خزمەتىكى زۆرى بە شارى مەھاباد و ئىدارە ئامووزش و پەروھاشى كرد و داواى بودجهى و ئىجارە چەندىن بىنا بۇ شاگردان و مەدرەسەكانى مەھاباد، ژمارە شاگردهكانى ئەم شارە دووقات زىياد بۇون. دەبىرستانى ئىمە سەربەخۇ لە

بینای میرزا ره حمت شافیعی (ئىستا ئهو بىنايىه ئى ميرزا مەعروف شافیعى يە، ئىجارەيان كرد و نىيۇ دەبىرستانى "ئىرانشەھر" يان لەسەردا).

لە ئاخىرى پاپىزى سالى ۱۳۱۶ چەند لە شاگىدانى دەبىرستانى پەھلەوى ورمى بۆ چاپىكەوتن مەدرەسەئى ئىمەھاتنە مەھاباد و میواندارى باشىان لېكىدىن. دواى يەك دوو ھەفتە قوتابىان كلاسى ھەوھەن و دووھەم دەبىرستان لە لايەن ئىدارەي معارف ورمى دەعوت كراين. ئاغايى پەزۇوهىش خۆى سەرپەرسى ئىمەھى لەو سەفەرە بە ئەستۆ گرت،

مامۆستاكانى ئىمە لەم سالدا گۆران، مدیر دەبىرستان گەنجىكى بەنىيۇ ئاغايى "فازەيلى" كە زۆر نەجىب و تەبعىي شىعرىشى ھەبوو، مامۆستاي زمانى فەرانسە ئاغايى "شاول" كە ئاشۇورى بwoo، مامۆستاي وەرزش گەنجىكى زۆر خۆش ئەندام و بالابەرز و ورزىدە بەنىيۇ "مەمراام" كە خەلکى ورمى بwoo. لەدەست پېكىرىدى بەھارى سالى ۱۳۱۷ دا بwoo كە من لە سالىكى زۆر پېلەن ئەندام و تال و گىرودارى ژياندا كەوتەم. بابم زىندانى كرا و من بە ناچارى دەستم لە خويىندن ھەلگرت. چونكۈو كەس نەبوو سەرپەرسى مال و خانەوادە بکات و ھۆيەكەشى ئەوه بwoo كە برا گەورەكەم سەرەتاي ھەمان سال بە بريارى پاريزگارى ئەو كاتى تەورىز لەگەل ئاغايى عەبدوللە شافىعى بۆ تەورىز تەبعىيد كران.

وینه: بهریز سهید قادر جهعفری، ده بیرستان ئیرانشهر سالى ۱۳۱۶

وینه: له لپه‌رهی فهیسبووکی بهریز کاک مەھمەد جهعفری و هرگيراوه

له سالى ۱۳۱۷ دواي ئيمتحاناتى ئاخىر سال كە كلاسى دووھم بۇوم، تەركى خويىندىم كرد، و ئەوه كە ئەوهلى جۆزەردانه (خىداد) و سالى ۱۳۱۸ يە ئيمتحاناتى كۆتايى كلاسى سېيھەم ده بيرستان نىزىك دەبۇوه . براكم له گەل ئاغاي تەربىت سەرۋىكى ئىدارەتى فەرەھەنگ زۆر دۆست بۇو و بە دەستتۈرى وىي كارت پۇيىشتن بە جەلەسەي ئيمتحانتم و هرگرت . پەئىسى هەيئەتى ئيمتحانات و بازىرەسىك كە لە مەركەزەوە ھاتبوو بەنىيۇ " بهرزو " ، بىنھايت سەختگىر بۇو، جا ئىستاش ھەمان كارتم ماوه و بە مەعەدلى ۱۱/۷۵ سەدۇوم لە ئيمتحاناتى نهايى سالى سېيھەم ده بيرستان قەبۇول بۇوم .

دكتور رەحمانى حەلەوى لە كتىبى " از مەباباد تا بايكانور " دا دەنۈوسى: له مانگى خەرمانانى (شهرىور) سالى ۱۳۱۵ قىسەو باسىك ھەبۇو كە كلاسى ئەوهلى ده بيرستان لە شارى مەباباد دادەمەزرى، ئەگەرچى لىيم روون نەبۇو بەلام زۆرم پىخۇش بۇو. لە نىپەراستى مانگى خەرمانانى (شهرىور) ئەو شايىھ وەپاست گەپا و ئىدارەتى فەرەنگ مالى ميرزا سولتان سولتانيانى كە

له کوچه‌ی ئىمەدا بۇو، بۇ دەبىرستان بەكېرى گرت. چەند رۆزى دواى ناونووسى دەستى پېكىرد، بەلام قوتابيان يەكجار زۆر بۇون و لە ئەوهلى سالى ۱۳۱۶-۱۳۱۵ كلاسى ئەوهلى دەبىرستان لە شارى مەھاباد دامەزرا.

چەند كەس لە مامۆستاكان لە ورمى را ھاتبۇون، لە نىوانى ئەو مامۆستايانەدا خانمىكى گەنج بۇو بەنیوی " كەنگەرلۇو " كە دەرسى ريازياتى دەگۈوت، بۇ ئىمە زۆر تازە بۇو كە خانمىك لەجياتى پىاويك دەرسمان پى بلۇ.

لەگەل دەست پېكىرنى سالى دووهم دەبىرستان، جىيگاكەمى بۇ مالى ميرزا مەعرووف شافيعى رووبەررووى مزگەوتى سەيد نيزام گۇرا. مودير و مامۆستاي فيزيك و شيمى ئىمە ئەو سال ئاغايى " نەخجوانى " بۇو كە خەلکى تەورىز و مامۆستاي وەرزش ئاغايى " بەھرام " و مامۆستاي زمانى فەرانسە ميسىيۇ " زان " كە ئاشۇورى و خەلکى ورمى بۇو. و سەرۆكى فەرەنگ ئەو كات ئاغايى تەربىيەت بۇو.

سالى سىيەمى دەبىرستانم بەسەركەوتنىكى زۆر باش تىپەر كرد و ئىمتحاناتى ئاخرى سال نىھايى بۇو و مەدرەكى سىكل ئەوهل دەبىرستانم وەرگرت.

وینه: مامۆستا و قوتابیانی ده بیرستان "ئیرانشەھر" سالى ۱۳۱۵ - ۱۹۳۶
 دانیشتوو له راستهوه: ۱- مەلا حەسەن مودەرپىسى ۲- عەبدۇلعزىز مەولەھى ۳-
 موحىسىن فازەيلى ۴- نەسەر اللە پەزۇوهىش ۵- عەلى مەحمۇدۇ ۶- مەممەد
 ئەسحابى

پاوهستاوه له راستهوه: ۱- بىوک ئەردەلان ۲- حوسىن مودەرپىسى ۳- حوسىن
 موفتى ۴- سيف اللە سەبا (نانەوا زادە) ۵- حەسەن ئەبوبکرى ۶- مەحمۇد
 فاتەھى ۷- مەممەد شىخ حەسەن مولانى ۸- مەممەد سەباغ ساوجبلاغ.

پەھىپى ئاھر له راستهوه: ۱- ۲- قادر شەريفي ۳- رەحمەت ھىيىدى ۴- سالح
 مکائىلى ۵- مستەفا شلماشى ۶- يوسف شافىيى ۷- مەممەد مەجدى ۸- عومەر
 مشيرى

وینه: لە كتىبى ساجبلاغ مكى مەباباد در آيىنه اسناد تارىخي فريدون حكيم
 زادە

وینه: ده بیرونیانشەھر و مەدرەسەی سەعادەت سالى ۱۳۱۶ - ۱۹۳۷

دانیشتوو لە راستەوه: ۱- ئەحمدە ئاکويى ۲- حەسەن مودەرپىسى ۳- تۆرابى ۴- نەخجەوانى ۵- عەلی بەھمەرام ۶- شىخ موحىسىن قازى موکرى ۷- نەسەر الله پەزۇوهىش ۸- ئىبراھىم تەربىت ۹- عەبدولعزىز مەلەوى ۱۰- عەلی مەحموودى ۱۱- مەممەد شەرف رووحانى ۱۲- مەممەد ئەسحابى

رەبىي سىيىھەم لە راستەوه: ۲- رەحيم لبادى ۳- شوجاعەدين مەجيدى ۵- سەعید ھومايون ۶- سەيد كازەم قازى موکرى ۱۰- سەيد قادر ئىفتىخارى ۱۱- مستەفا شلماشى ۱۲- زياالدین مەجيدى

رەبىي چوارەم لە راستەوه: ۹- سەيد تەھا ئەيوبىيان مەركەزى ۱۲- مەحموود فاتەھى ۱۳- بابائاغاي حوسىنى

رەبىي ئاخىر لە راستەوه: ۲- سەعید قادرى ۸- موحىسىن ئاغاخانى ۱۲- كەريم رەعد ۱۴- مەممەد شىخ حەسەن مولايى ۱۵- مەممەد كارپەشى *

وينه: كتىبى ساجبلاغ مکرى مەباباد در اسناد تارىخى فريدون حكيم زاده

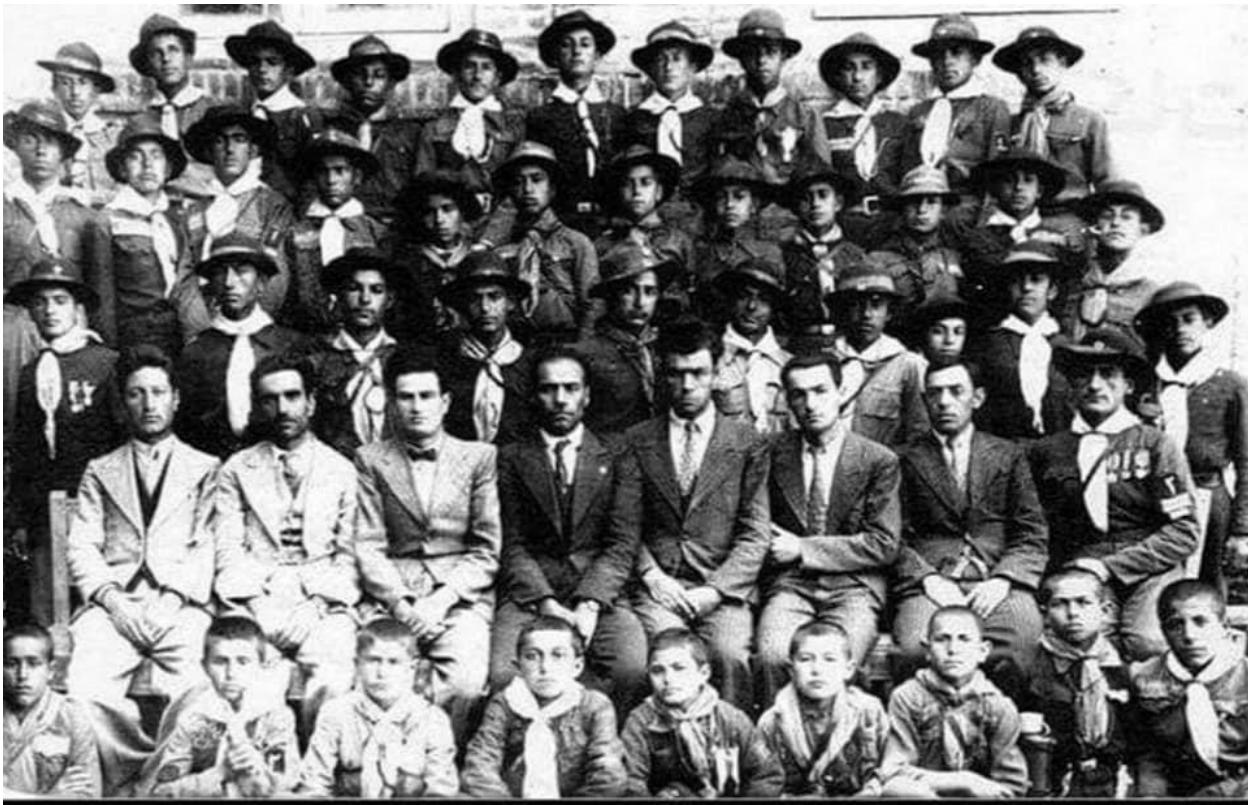
تابلوی ده بیرستانی ئىرانشەھر

بەریز کاک عەبدوللە سەمەدی لە پىگاي فەيسبۇوكەوە بۆى نۇوسيم: ھەر وەك
لە تابلوکەي سەردەركى دەبىرستانى "ئىرانشەھر" دەردەكەۋى سالى ۱۳۱۶
- ۱۹۳۷ دامەزراوه و شوينەكەي نيزىك ئىدارەي "دارايى" ئىمپۇ بۇوه، لە¹
شەقامى شىر و خۆرشىدى پېشىوو، پاشان گۆيىزاوهتەوە بۆ بىنایەكى بەریز
ئەحمدەد نەھەشىرى لە نزىك بازار و مەيدانى مەنگۈورانى ئىستا. وەك لە²
بەلگەنامەكاندا ھاتووه، يەكەم مودىرى ئەو دەبىرستانە "سيف الله
حيسامى" بۇوه.

وينە: تابلوی سەردەركى دەبىرستان "ئىرانشەھر" سالى ۱۳۱۶ - ۱۹۳۷

وينە: لە لاپەرهى فەيسبۇوكى بەریز کاک عەبدوللە سەمەدی وەرگىراوه.

وینه: مههاباد، ده بیرستان "ئیرانشه‌هر" سالی ۱۳۱۷ - ۱۹۳۸
 دانیشتوو له راسته‌وه: ۱- حوسین ئه‌یوبی ۲- په‌حیم خه‌رازی ۴- ئیسماعیل
 شافیعی ۶- عومه‌ر موشیری ۸- محمد‌مهد ئه‌قدمی ۹- که‌ریم ئه‌سهدی
 په‌دیفی دووه‌م دانیشتووی له راسته‌وه: ۱- عه‌لی خوسره‌وی ۲- ... په‌رته‌وی ۳-
 ... تورابی ۴- حوسین نه‌خچوانی ۵- محمد‌مهد موبه‌لليغی ۶- عه‌زیز شه‌عبانی
 ۷- عه‌زیز مه‌له‌وی ۸- حه‌سهن بیگی
 په‌ده‌یفی سی‌یه‌م له راسته‌وه: ۲- محمد‌مهد مه‌جدی ۳- په‌حمان وه‌ته‌میشی ۴-
 سه‌دیق ئه‌نجیری ۶- قادر مه‌حمود زاده ۷- ئه‌حمد سال‌حیان ۸- عه‌باس قادری
 ۹- حوسین موده‌رپیسی ۱۰- ته‌ها ئه‌یوبیان

رەدیف چوارەم لە راستەوه: ۱- مسەتەفا ئەعلم ۲- سیروس ئازادى ۳- ئەمیر بیازوی ۴- سالح بابانزادە ۷- حەسەن ئەتەرى ۸- مەممەد عەتارى ۹- رەحیم لبادى ۱۰- سیف اللە نانەوازادە ۱۱- مەممەد ئەیازى ۱۲- عەلی بەرمەلا.

رەدیف پىنچەم: ۲- باقى حەيدەرى ۳- قادر شەریفى ۴- مەممەد مەممودىان ۵- سەعید ھومايون ۶- مەممەد مۆلایى ۷- یوسف شافیقى ۸- حوسین ئەسکەندەرى ۹- جەعفەر شافعى ۱۰- كەریم ئەبوبى ۱۱- قادر حەمیدى وىنە: لە كتىبى ساچبلاغ مكى، مەباباد در آيىنە اسناد تارىخى، فريدون حكيم زادە وەرگىراوه.

دەبىرستان ئىرانشەھر

مهاباد، دهستانی "تیرانشهر" سالی ۱۳۲۶ - ۱۹۴۷
وینه: له کتیبی ساجبلاغ مکری مهاباد در آیینه اسناد تاریخی، فریدون حکیم زاده

کاک عهبدوللا سهمه‌دی له دریشی باسه‌که‌دا دهنووسی: ئەم ده بېرستانه زستانی سالى ۱۳۲۸ - ۱۹۴۹ به هوی کووره‌ی نهوتیی يەکیک له کلاسەکان، ئاگرى گرت و به جاریک سووتا و سەر لە نوئى ساز کرايە‌وه، ئەم ده بېرستانه پاشان پۆلی چواريشى بۆ دانرا و سالى ۱۳۲۸ - ۱۹۴۹ پۆلی پىنجەميشى لى زياد كرا و شوينەكەی گۆيىزرايە‌وه بۆ هەمان جىگاي پىشۇسى له نىزىك ئىدارەی دارايى و ناوەكەی گۆردراوه به ده بېرستانى " مەممەد رەزا شاي پەھلهوی " كە ئىستاش له هەمان شوينى خۆى ماوه.

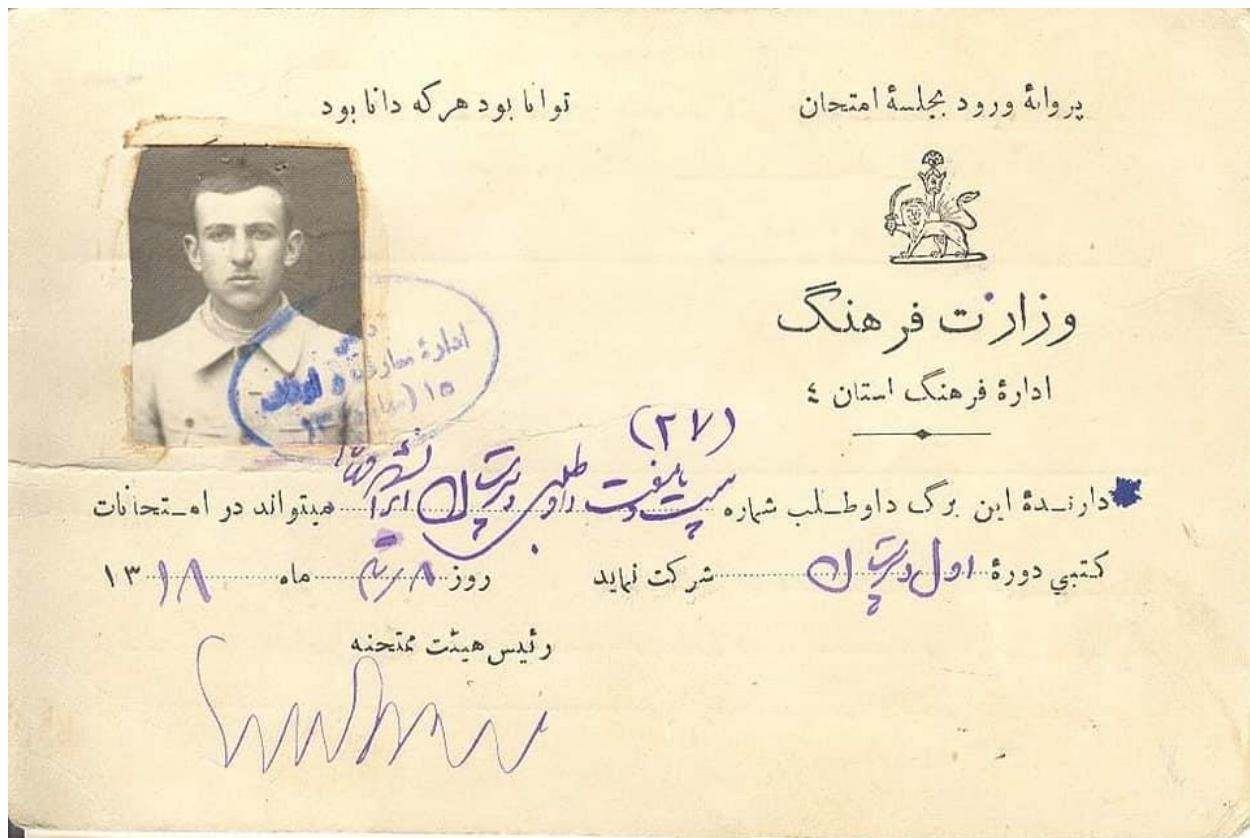
سالى ۱۳۵۷ - ۱۹۷۹ كە شۆپشى ئىران كرا، ناوەكەی گۆرا به ده بېرستانى "كوردستان" و سالى ۱۳۶۱ - ۱۹۹۱ كە مەلا كەريم شارىكەندى تىرۇر كرا ناوەكەی بۇو به ده بېرستانى "شهەيد شەرىكەندى" كە ئىستاش هەمان ناوى لەسەره. كە وايە ده بېرستان "شهەيد شەرىكەندى" ئىستا درىزەي هەمان ده بېرستانى "ئىرانشەھر" ٥. (وىنە: ۱۳۹۸ - ۲۰۱۸)

ئاھرين وىنەي دەبىرستانى شەھيد شەھرىكەندى "ئىرانشەھر "

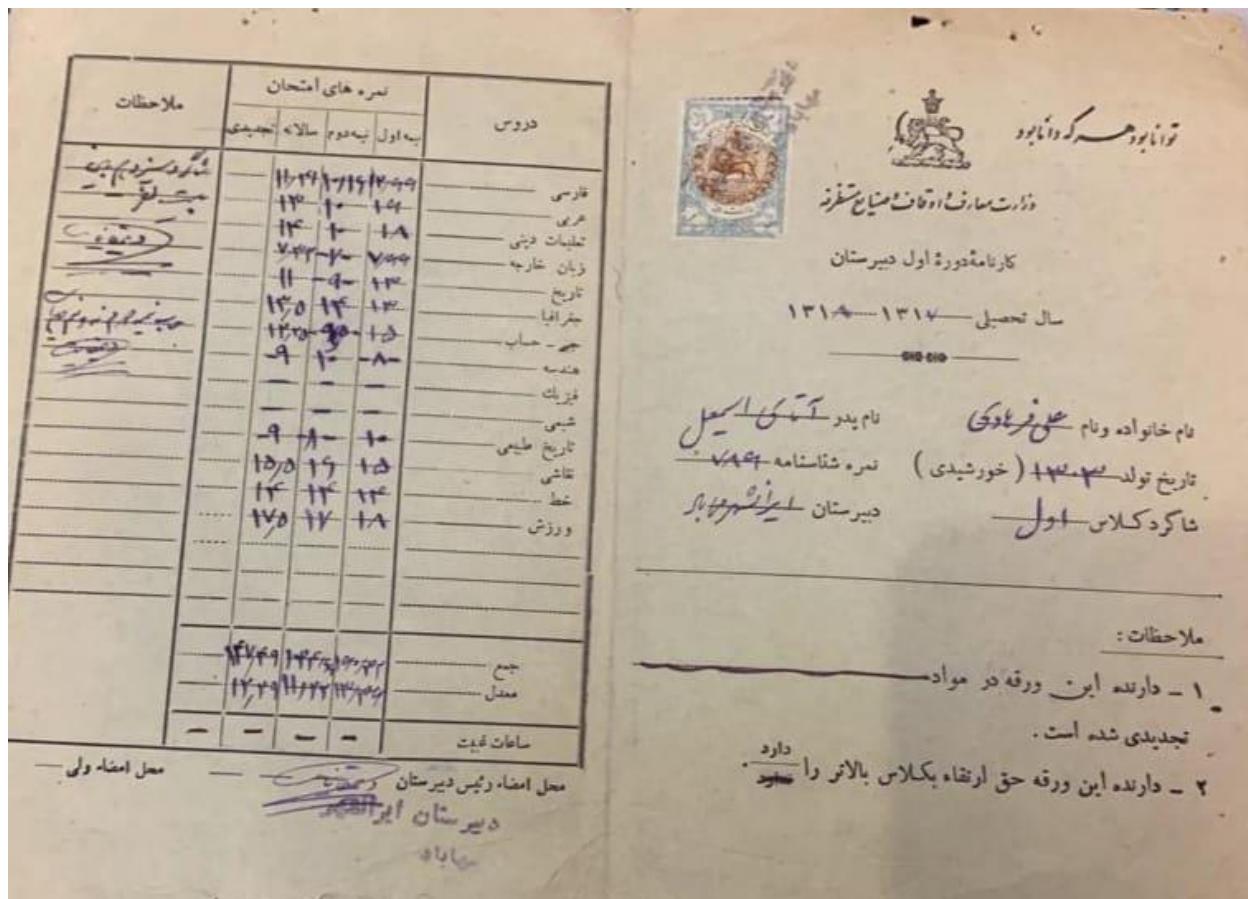
ئاھرين وىنەي دەبىرستانى شەھيد شەھرىكەندى "ئىرانشەھر " سالى ١٤٠١ - ٢٠٢٢ كە بە تەواوى وىران كرا.

وینه کارتی رویشن بۆ سه‌ر جهله‌سه

وینه: کارتی رویشن بۆ سه‌ر جهله‌سهی ئیمتیحانی ئاغای سهید قادر
جه‌عفری، ده‌بیرستان ئیرانشه‌هر
له لاهه‌پهی فهیسبووکی به‌ریز کاک مه‌مه‌د جه‌عفری وه‌رگیراو.

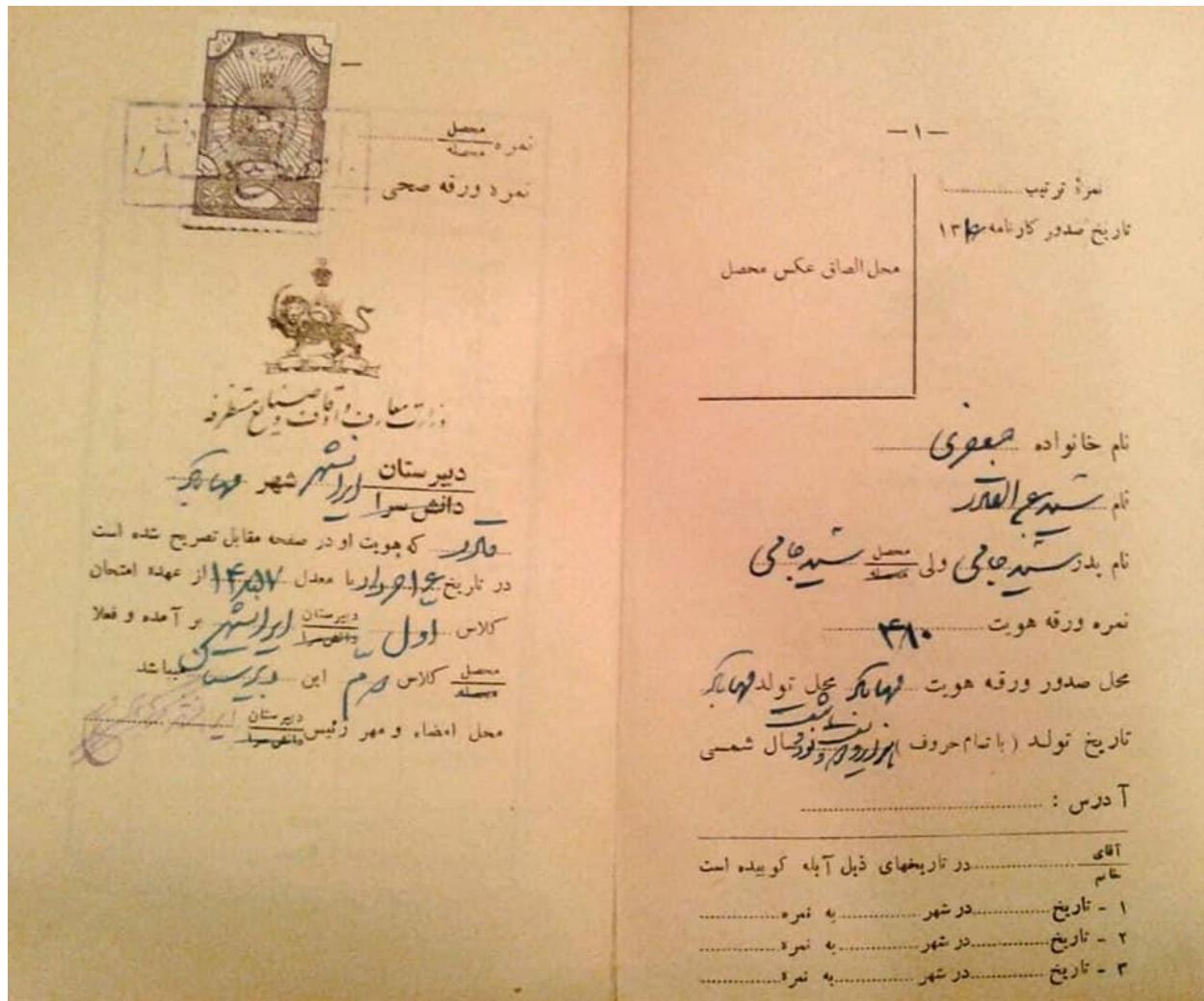
وینه کارنامه‌ی ئاغای عهلى فرهادی

وینه کارنامه‌ی ئاغای "عهلى فرهادی" سالی ۱۳۱۶ - ۱۳۱۷ ده بیرستان
"ئیرانشه‌هر"

سی ئیمزا به کارنامه‌که‌یه‌وه که هر سی یه‌کن، ئه و سی ئیمزا‌یه به‌ناوی "دیلمقانی" که سه‌روکی ئیداره‌ی فرهنه‌نگی ته‌وریز بووه.

کارنامه‌ی ئاغای سهید قادر جه‌عفه‌ری

وینه: کارنامه‌ی ئاغای سهید قادر جه‌عفه‌ری، سالی ۱۳۱۶

له لایه‌ری فهیسبووکی به ریز کاک محمد مهد جه‌عفه‌ری و هرگیر او

وینه: ده بيرستان ئيرانشه‌هر - سالى ۱۳۱۶

دانىشتوو له راسته‌وه: مسباھى - هاشم شيرازى - فروردىن

پدیفی دووهم له راسته‌وه: عەبدوللا خوسره‌وى - عەلی خوسره‌وى

دانىشتوو له راسته‌وه: پەھمان حەله‌وى - فەزلی - زیا مەجیدى - مەحموود
وھلىزاده

پاوهستاو له راسته‌وه: سولتان وەتەميشى - سەيد تەھا ئەيوبيان

پاوهستاو له راسته‌وه رەبەپەنگى پېشته‌وه: ؟ - ؟ - ؟ - ؟ - مەحموود فەتحى - پەسۇوڭ
مکائىلى - ئەممەد مسگەرى - مۆھسىن ئاقاخانى - عەزىز بىگى - مەھمەد
داودى

وینه: لە لاپەرەمىي سبووكى بەرىز موحىب مەھابادى وەرگىراوه

سەرچاوهکان:

- نگاهى به تاریخ مهاباد - سید محمد صمدی، انتشارات رهرو مهاباد سال
چاپ ۱۳۷۷

- خاطرات دکتر هاشم شیرازی، به کوشش هاشم سلیمی، انتشارات توکلی،
چاپ ۱۳۸۰

- ساجبلاغ مکری (مهاباد) در آیینه اسناد تاریخی، فریدون حکیم زاده سال
چاپ ۱۳۸۹

- بیره و هرییه کانی ئاغای سەید قادر جەعفەری، کە چاپ نەکراون، سوپاس بۆ
کاک مەھمەد جەعفەری کە بەشیک لە بیره و هرییه کانی بۆ ناردم.

- از مهاباد تا بايكانور، خاطرات دکتر رحمان حلوي، انتشارات دید چاپ اول
سالى ۱۳۹۸

- برگزیده چند گفتار، نويسنده: سید محمد صمدی، زستان سال ۱۴۰۰

- لاپەرەي فەيسبۇوكى بەریز کاک عەبدوللە سەمەدى

- لاپەرەي فەيسبۇوكى بەریز سەيد مەھمەد جەعفەری

سپاس بۆ بەریز کاک كەريم دانشيار، کاک عەبدوللە سەمەدى، کاک كەمالى
فەرھاد، گولالە پېشىنماز و رويا ئەعلم کە زۆريان يارمەتى كردم. بە دل
سپاسيان دەكەم.

فاروق فەرھاد سوئيد ۲۰۲۰/۹/۲۵